

Съпоставка между управлението на образователната система на България и САЩ

СЪДЪРЖАНИЕ:

ГЛАВА 1 СЪВРЕМЕННИ КОНЦЕПЦИИ ЗА МОДЕРНИЗАЦИЯ НА УПРАВЛЕНИЕТО В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

1.1. Същност на синергетичния подход.

1.2. Синергетика и образование - обща характеристика.

1.3. Проектирането на образователното пространство.

1.4. Преход от централизиран административно-бюрократичен към децентрализиран модел на управление на училището

1.4.1. Децентрализация

1.4.2. Децентрализацията според българската научна литература.

1.4.3. Автономия.

1.5. Интерактивност в мениджмънта на училището

ГЛАВА 2 УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА.

2.1. Управление на образователната система на България.

2.1.1. Вътрешна структура на управление на съвременното училищното образование.

2.2. Управлението на образователната система на САЩ.

2.2.1. Управление на национално ниво.

2.2.2. Управление на щатско ниво

2.2.3. Управление на местно ниво

УВОД

На настоящия етап от развитието на социално-икономическите и политическите процеси, България се характеризира с криза на системата, остри противоречия, появата на пазарните отношения, което неизбежно ще засегнат и образованието. През последните десет години в областта на образованието има радикални промени, свързани с формирането на една нова парадигма въз основа на интеграцията на образователен, промишлени, научно-изследователски дейности, фокусирани върху индивида, за да се направи образователния процес по близък до нуждите на човека, полагайки принципа на приемственост и чрез използването на съвременни информационни технологии.

Динамичните промени в голяма степен се определя от външни и вътрешни фактори. Външните фактори - промените, които настъпват в настоящата социално-икономическа ситуация – могат да доведат до промени в структурата на управлението и в търсенето на адекватна образователната система - осигуряване на цялостно развитие на децата и юношите, които са в състояние на самоопределение в съвременната социално-културна ситуация да се подготвят професионално и социално, като се вземат предвид както незабавните изискванията на ситуацията на пазара на труда и така също изискванията на перспективите за научно-технически, икономически, духовно и политическо възраждане на страната.

Системата на образованието е разработила и продължава да изгражда вътрешен капацитет за развитие: нарастващ брой на нови педагогически концепции, разработени и публикувани нови учебници се формират и се практикуват нови модели на образователните институции.

Едновременното действие на външни и вътрешни фактори налага програма на "оцеляване" и за устойчиво развитие на образователната система, промяната в социалния статус на образование, като това все по-често започва да действат като фактор за промяна на социалния живот, на прехода към устойчиво развитие на цялото общество. За образованието става все по-важно да се разработи отделна стратегия, която не само да взема предвид разнообразието на съвременното социално-културна ситуация, но също така и да играе активна роля за промяна. В такъв случай, основната функция на образованието да променя радикално качеството, да извършва

превръщането на образованието в реален механизъм за развитие на личността, страната и обществото като цяло.

Основната характеристика на съвременна система за образование е неговата регионализация, която се състои в създаването на образователно пространство с разделение на правомощията между националните и местните власти, като се имат предвид оригиналността територия чрез комбинация от национални, националните и местните интереси.

Целта на дипломната работа е след задълбочено изследване, критичен и сравнителен анализ и оценка на състоянието в развитието на висшето образование в България и САЩ, да се предложи подходяща база за съпоставка на усъвършенстването на управлението на образование в условията на глобализация. За осъществяване на тази цел на изследването е необходимо да се решат следните конкретни **задачи**:

- да се направи анализ на съвременните теоретични подходи за развитие на управлението на образованието;
- да се направи уточнение в понятийния апарат, който засяга разглежданите в дипломната работа проблеми;
- да се анализират системите за управление на образованието на използване на процесния подход;
- да се очертаят предполагаеми тенденции в тяхното развитие.

ГЛАВА 1 СЪВРЕМЕННИ КОНЦЕПЦИИ ЗА МОДЕРНИЗАЦИЯ НА УПРАВЛЕНИЕТО В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

1.3. Същност на синергетичния подход.

Синергетиката е все още предизвикваща противоречиви коментари интердисциплинарна наука, диференцирана не много отдавна. Тя има за предмет на изследване образуването и саморегулацията на устройства и структури, които са далеч от състоянието на равновесие. Нейната задача в началото е била да осигури познание за природни явления и процеси на основата на принципи за самоорганизиращи се системи, но в последствие редица специалисти от други области (може да се каже синергетици по дух) започват да търсят аналози на приложение на тези принципи и при социални, изградени от субсистеми самоорганизиращи се системи (<http://en.wikipedia.org/wiki/Synergetics>).

Днес тя се свързва с изследване на сложни, открити, саморегулиращи се, нелинейни системи и възникването на няколко теории, сред които теорията за детерминирания хаос, теория на катастрофите, теория за фракталите чиито предмет са сложните структури възникващи в процеса на самоорганизация.

Първите опити да се изследва човека и неговата дейност чрез открито дефиниран синергетичен подход също датират от 70-те години на XX век. Като пример затова може да бъде посочен трудът на Норман Артур Коултър “Синергетиката: едно приключение в човешкото развитие”, появил се през 1976 година и бързо разпространен в Англия, Австралия, Канада, Япония и дори Индия. Той представлява по думите на автора композиция от психология на самореализацията, теория на системите, социална психология и психология на мисловните процеси (Coulter, N.A., Human Synergetics (Revised Internet Edition), Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J., 2002). През последните две десетилетия синергетиката все по-често се прилага при изследване на човека, човешката култура и общества и по конкретно в когнитивната психология и психологията на възприятията, психиатрията и психотерапията, различните области на медицината, икономиката, социологията, наукознанието и културологията. Тя наистина се превръща в наука, която интегрира приронаучно и социално знание за света и човека в него. Примери затова има много. Например в своята (обявявана в редица източници за колосална) натурфилосовска работа считаният за автор както на термина “фрактал”, така и на термина “фрактална геометрия на

природата”американски математик Бенуа Манделброт “ярко и образно свързва със своите геометрични представи явления от съвършено различни предметни области. Той разглежда структурата на водната повърхност, турбулентността, действието на белите дробове на човека, образуването на коритата на реките, честотата на поява на отделни думи, икономически временни редове” (Тарасенко,1998, стр.4). Наистина странна комбинация от проекции на определени зависимости.

Има няколко школи по синергетика в света. Една от тях е Белгийската с основател белгиеца от руски произход и носител на нобелова награда Иля Пригожин. Друга е школата на Херман Хакен в Щутгард. А като най-активно действаща в областта на социалните науки се приема руската школа. Имена като А.Коротаяев, А.Малков и др. са известни на запад със своите изследвания на т.нар. социална макродинамика. Тяхната последна книга за синергетичните принципи в социалните системи активно се рекламира по редица сайтове в света (Korotayev A., Maikov A., Khaltourina D., 2006). ай-големи привърженици на изследванията на приложението на синергетиката в образованието са също руските учени. Някои от тях търсят поява на принципите на синергетичния подход още при педологията (Кривих, С.В.,2000) или в трудовете на класиците на руската мисъл в областта на педагогиката като тези на Виготски например.

Докато в руската школа търсят отговор на това как известните постулати в педагогиката отговарят на синергетичните принципи, в западните изследвания доминира прагматичността. Усилията са насочени към изграждане на синергетична основа на Европейска мрежа за развитие на компетенции, необходими за цял живот (European Network for Lifelong Competence Development).Едни от най-скъпите образователни проекти на ЕС през последните години са за развитие на така наречените Тен компетенции, при формирането на които се прилага синергетичен подход.

Етимологията на термина синергетика идва от гръцки и в буквален превод означава сътрудничество, както и орган, действащ в една насока с друг орган. Синергист например е това вещество, което при съвместно действие с друго оказва по-силно въздействие, отколкото ако тези вещества бъдат дадени поотделно (Речник на чуждите думи в българския език, БАН, С. 1982, стр.783). Синергията е такова обединение на частите в общо цяло, което е способно да породви ново качество, нови възможности. Полученото цяло не е проста сума от съставни елементи. То винаги е